

EWALUACJA STRATEGII INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY ŚWINNA

26 październik 2012 r.

EWALUACJA STRATEGII

1. DEMOGRAFIA

Gmina Świnna na dzień 31 grudnia 2011r. liczyła 8098 mieszkańców, natomiast na dzień 13 września 2012r. liczba ta wynosi: 8094. W porównaniu z rokiem ubiegłym zaobserwowano znaczny wzrost liczby mieszkańców: w 2010r. było 8075 osób, czyli o 19 osób mniej niż w drugim kwartale 2012r.

Według miejsca zamieszkiwania w poszczególnych sołectwach, zaludnienie przedstawiało się następująco:

SOŁECTWO	2011 ROK	II kwartał 2012 ROK
Świnna	2018	2026
Pewel Mała	1505	1506
Pewel Ślemieńska	1582	1575
Trzebinia	1793	1798
Rychwałdek	840	830
Przyłęków	360	359

Biorąc pod uwagę liczbę zgonów i urodzeń obserwuje się spadek liczby urodzeń z 93 w 2009r. na 80 w 2010r., a znaczny wzrost liczby zgonów z 87 w 2009r. na 94 w 2010r., co obrazuje tabela poniżej:

	2011 ROK	II kwartał 2012 ROK
urodzenia	89	41
zgony	74	40

Natomiast struktura wieku mieszkańców gminy, według stanu na dzień 30 czerwca 2012r. zamieszczona została w tabeli poniżej:

KATEGORIA WIEKOWA	LICZBA OSÓB
dzieci do lat 6 (urodzeni w latach 2004 – 2011)	666
dzieci i młodzież szkolna (urodzeni w latach 1990 – 2003)	1447
wiek produkcyjny:	
kobiety (ur. od 1951 do 1993)	2405
mężczyźni (ur. od 1946 do 1993)	2706
wiek poprodukcyjny:	
kobiety (ur. do 1950)	856
mężczyźni (ur. do 1945)	415

W strukturze tej, tak jak w latach poprzednich największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, z czego więcej jest mężczyzn niż kobiet, 1271 osób to osoby w wieku poprodukcyjnym, gdzie zdecydowaną przewagę liczebną mają kobiety, stanowiąc ponad 67 % tej grupy. Natomiast ponad 63 % populacji to osoby w wieku produkcyjnym, które stopniowo będą przechodzić do grupy poprodukcyjnej, obecnie na jedną osobę z tej grupy przypada średnio 2,4 dziecka.

2. PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY W OCENIE GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

A/UBÓSTWO

Pojęcie ustawowej granicy ubóstwa wyznacza ustawa o pomocy społecznej, granica ta jest umowna. W 2011r. próg dochodowy wynosił 351 zł na osobę w rodzinie i 477 zł dla osoby samotnie gospodarującej.

Z analizy dokumentów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w 2011r. ze świadczeń pomocy społecznej skorzystała następująca liczba osób:

- 157 rodzin 549 osób w tych rodzinach

wykazując dochód poniżej określonego w ustawie progu dochodowego.

Porównując te wyniki do danych z poprzednich lat stwierdza się, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby z 2010r., kiedy to z tej pomocy skorzystało 203 rodziny i 668 osób, drastycznie spadła, może to wynikać z tego, że progi dochodowe do pomocy społecznej utrzymywały się na stałym niezmiennym poziomie od 2006r.

Z pomocy finansowej Ośrodka w 2011r. skorzystały:

- 135 rodzin 443 osoby w tych rodzinach

Dodatkowo pomocą, wyłącznie w postaci pracy socjalnej, czyli szerokiego zakresu poradnictwa i wsparcia objętych było w 2011r.:

- 41 rodzin 106 osób w tych rodzinach

Osoby te wykazują dochody powyżej progów dochodowych, określonych w ustawie o pomocy społecznej, jednak potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W porównaniu z rokiem ubiegłym znacznie spadła liczba osób korzystających zarówno z pomocy finansowej Ośrodka, jak i liczba osób objętych pomocą w postaci pracy socjalnej.

Nadal istnieje możliwość skorzystania z pomocy finansowej GOPS przez osoby wykazujące dochód powyżej 351 zł na osobę w rodzinie lub 477 zł dla samotnie gospodarującego, pozwala na to np. realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zakładająca dochody w wysokości 150% kryteriów wskazanych w

ustawie o pomocy społecznej, a także w indywidualnych przypadkach, gdy osoba znajduje się w trudnej sytuacji spowodowanej niepełnosprawnością, chorobą czy nagłą sytuacją losową.

Powody przyznawania pomocy przez GOPS obrazuje poniższa tabela:

PRZYCZYNA	2011 ROK I. rodzin/I. osób
Ubóstwo	89/293
Bezrobocie	72/296
Wielodzietność	44/268
Rodzina niepełna	21/69
Alkoholizm	19/39
Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	24/72
Niepełnosprawność	40/86
Długotrwała choroba	52/154
Bezdomność	-
Przemoc w rodzinie	-
Zdarzenia losowe, sytuacja kryzysowa	2/3

Porównując te dane z danymi z poprzedniego roku, można zaobserwować spadek liczby rodzin objętych pomocą z powodu: ubóstwa (o 8 rodzin), wielodzietności, alkoholizmu, długotrwałej choroby, bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, natomiast

nieznaczny wzrost liczby rodzin objętych pomocą z powodu: rodziny niepełnej, alkoholizmu, długotrwałej choroby.

Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej w 2011r. wyniosły:

ROK KATEGORIA	2011
ZADANIA ZLECONE	0,00 zł
ZADANIA WŁASNE	198 657,00 zł
W TYM:	
- DOTACJA (zasiłki stałe, okresowe, składka zdrowotna)	132 507,00 zł
- ŚRODKI WŁASNE (DPS, zasiłki celowe)	66 150,00 zł
DOŻYWIANIE	132 688,00 zł
ZASIŁKI + POSIŁKI	
W TYM:	
- DOTACJA	82 486,00 zł
- ŚRODKI WŁASNE	50 202,00 zł

Porównując te dane z danymi z zeszłego roku to widać wyraźnie duże zwiększenie wydatków w ramach zadań własnych, zarówno z dotacji, jak i środków własnych, natomiast nieznacznie zmniejszyły się środki na dożywianie z dotacji.

B/BEZROBOCIE

Na podstawie informacji statystycznych, pochodzących ze zbiorów Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu, bezrobocie w gminie Świnna na dzień 31.12.2011r. podobnie jak w zeszłym roku, wyniosło ok. 4%. W 2011r. zarejestrowanych były 333 osoby bezrobotne pochodzące z terenu gminy. Porównując te dane do liczb z roku 2010, gdzie było 347 osób stwierdzić można, że bezrobocie w gminie Świnna nieznacznie zmalało w 2011r., aby wzrosnąć w II kw. 2012r. do liczby 374 osób.

Według podziału na płeć przedstawia się to następująco:

liczba bezrobotnych \ Rok	2011	II kwartał 2012
ogółem	333	374
kobiet	178	216
mężczyzn	155	158
długotrwale bezrobotni	139	166
kobiet	80	96
mężczyzn	59	70

Porównując wyniki z danymi z ubiegłego roku obserwuje się drastyczny wzrost liczby zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy osób bezrobotnych, zwłaszcza kobiet /o 45 kobiet więcej niż w 2011r./, jak również długotrwale bezrobotnych. W 2011r. prawie 42% pozostających bez pracy to były osoby długotrwale bezrobotne, podobnie jak w 2010r.

Analizując bezrobocie według struktury wieku można zaobserwować następujące zależności:

kategoria wiekowa \ Rok	2011	II kwartał 2012
do 24 roku życia	79	83
kobiety	43	47
mężczyźni	36	36
od 25 do 54 lat	219	246
kobiety	130	156
mężczyźni	89	90

Powyżej 55 roku życia	35	45
kobiety	5	13
mężczyźni	30	32

Podobnie jak w latach poprzednich największą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku 25-54 lata, w 2011r. to ponad 66%, ogólnej liczby. W stosunku do roku 2011 to w II kw. 2012r. jest już o 23 osoby więcej. Obserwuje się spadek w grupie do 24 roku życia, o 15 osób w stosunku do roku 2010, a następnie już wzrost o 4 osoby w stosunku do 2011r. W grupie powyżej 55 roku życia przybyło 10 osób w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Według poziomu wykształcenia bezrobocie na terenie gminy w 2011r. i II kw. 2012r. przedstawia się następująco:

Rok poziom wykształcenia	2011	II kwartał 2012
wyższe	35	28
średnie zawodowe i policealne	92	99
średnie ogólne	27	42
zawodowe	110	122
gimnazjalne i niższe	69	83

Podobnie jak w latach poprzednich najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym, najmniejszą zaś osoby z wykształceniem wyższym. Obserwuje się znaczny wzrost liczby osób bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnym z 27 w 2011r. na 42 w II kw. 2012r. Widać też nieznaczny spadek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym z 35 w 2011r. na 28 w II kw. 2012r. Natomiast wyraźny wzrost następuje w grupie z wykształceniem zawodowym, gdzie po pierwszym półroczu tego roku jest 122 osób, czyli o 12 więcej niż w całym 2011r.

C/ UZALEŻNIENIA – ALKOHOLIZM

Według statystyk w 2011r. oraz w II kwartale 2012r., skierowano do funkcjonującej na terenie gminy, Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, następującą liczbę wniosków:

- w 2011r. 25 wniosków
- w II kwartale 2012r. 11 wniosków

Z tego na leczenie przymusowe, zamknięte skierowano: w 2011r. - 3 osoby, a w II kwartale 2012r. - 2 osoby, na leczenie otwarte w 2011r. – skierowano 5 osób i w II kwartale 2012r. - 2 osoby. Liczba skierowań na badanie przez biegłego sądowego to 8 skierowań w 2011r., natomiast w II kwartale 2012r. było 5 takich skierowań.

Ze względu na wycofanie wniosku przez współmałżonka umorzono w 2011r. - 2 sprawy, w II kwartale 2012r. umorzono również 2 sprawy.

W 2011r. Gminna Komisja skierowała 22 dzieci na kolonie letnie, a w II kwartale 2012r. - 21 dzieci skorzystało z tej formy pomocy.

Obecnie na terenie gminy Świnna nie ma poradni ani grupy wsparcia AA. Na rzecz mieszkańców gminy usługi te świadczą:

- Ośrodek Leczenia Uzależnień w Żywcu
- grupy wsparcia AA, DDA działające na terenie Żywca
- Państwowy Zakład Opiekuńczo-Lecniczy w Międzybrodzu Bialskim
- Izba Wyrzeźwień w Bielsku-Białej
- Ośrodek Przeciwdziałania Alkoholizmowi w Bielsku-Białej

Utrzymuje się porównywalna liczba złożonych do Komisji wniosków w stosunku do 2010r., jak również skierowanych na leczenie zamknięte:

- w 2011r. 3 osoby
- w II kwartale 2012r. 2 osoby

i na leczenie otwarte, gdzie skierowano kolejno:

- w 2011r. 5 osób /mniej o 3 osoby w porównaniu z 2010r./
- w II kwartale 2012r. 2 osoby

D/KWESTIA DZIECKA

Na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Świnnej na dzień 30.08.2011r. na terenie gminy zamieszkuje 666 dzieci w wieku do lat 6-ciu oraz 1447 dzieci i młodzieży urodzonych w latach 1991 – 2004.

Z pomocy GOPS w roku 2011 skorzystała następująca liczba rodzin wielodzietnych, czyli posiadających troje lub więcej dzieci:

2011r. 44 rodziny 268 osób w tych rodzinach

Tak jak w poprzednich latach duży nacisk kładzie się na dożywianie dzieci w stołówkach szkolnych i przedszkolnych, otrzymują one bezpłatne śniadania i/lub obiady. Liczba dzieci objętych dożywianiem przedstawia się następująco:

Rok kategoria	2011
przedszkole	49
szkoła podstawowa	98
gimnazjum	38
szkoła średnia	6

Rozesłano ankiety do 6 szkół, wszystkie ankiety zostały wypełnione i zwrócone. Na sześć szkół, które znajdują się na terenie gminy, pięć z nich zatrudnia pedagoga szkolnego. We wszystkich działają Szkolne Kluby Sportowe, w pięciu funkcjonują świetlice, gdzie uczniowie spędzają czas oczekując na lekcje lub odrabiając prace domowe, czy nawiązując kontakty z rówieśnikami.

Wszystkie szkoły dysponują stołówką szkolną, co ułatwia realizację programu dożywiania dzieci i współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świnnej.

Każda z placówek wykazała, że prowadzi zajęcia pozalekcyjne, takie jak:

- zajęcia w zakresie kółek przedmiotowych: geograficzne, informatyczne, fizyczne, muzyczne, j. angielskiego, j. francuskiego, j. polskiego, j. hiszpańskiego, matematyczne, przyrodnicze, biologiczne, historyczne, plastyczne, ortograficzne,
- zajęcia rozwijające zainteresowania: sportowe (SKS), teatralne, dziennikarstwa, europejskie, taneczne, turystyczno-krajoznawcze, misyjne, biblijne, gitarowe.

W Gimnazjum bardzo prężnie działa Szkolny Klub Wolontariatu. Jego członkowie organizują wiele ciekawych akcji na rzecz społeczności lokalnych, osób potrzebujących, grup de faworyzowanych.

W szkołach prowadzone są również zajęcia wyrównawcze: dydaktyczno-wychowawcze, logopedyczne pozwalające na nadrobienie czy uzupełnienie braków spowodowanych trudnościami w nauce oraz zajęcia dla uczniów szczególnie uzdolnionych z poszczególnych przedmiotów.

Dyrektorów szkół poproszono o wskazanie w tabeli jakie problemy występują w ich placówkach. Wyniki tych wskazań zgromadzone są poniżej.

PROBLEM	OCENA w 2011
Spożywanie przez uczniów alkoholu	1,2
Narkotyki	1
Wagary	1,7
Konflikty uczeń – nauczyciel	1,8
Kłamstwo	3
Palenie papierosów	1,7
Niszczenie mienia szkolnego	2
Kradzież	1,3
Ucieczki z domów	1
Agresja, przemoc, w tym:	
Zastraszanie	1,5
Wymuszanie pieniędzy	1,3
Bicie	1,8
Znęcanie się	1,3
Drugoroczność	2
Opieka kuratora	1,7
Zaniedbania rodziców	2,2
Inne	-----

Oznaczenie ocen:

- 1 - problem nie występuje 2 - występuje sporadycznie 3 - rzadko
4 - często 5- jest to duży problem

Podsumowując, w opinii dyrektorów niektóre z problemów występują w szkołach sporadycznie lub rzadko, jednak w porównaniu z poprzednimi latami wzrosły wartości występowania takich problemów, jak: kłamstwo, konflikty uczeń – nauczyciel, palenie papierosów, drugoroczność. Zmalały zaś nieznacznie wartości takich problemów, jak: spożywanie przez uczniów alkoholu, wagary, niszczenie mienia szkolnego, kradzież, zastraszanie, bicie, znęcanie się, opieka kuratora i zaniedbania rodziców.

W końcowej części ankiety poproszono dyrektorów szkół o wskazanie, jakie ich zdaniem działania należy podjąć na rzecz poprawy sytuacji dzieci i młodzieży z terenu gminy Świnna.

Uwagi dotyczyły:

- otwarcia świetlic czynnych w godzinach popołudniowych,
- utworzenia świetlicy środowiskowej (czynnej po zakończeniu zajęć szkolnych),
- finansowania wypoczynku dzieci i młodzieży z ubogich rodzin,
- monitorowania urzędów nadzorujących w sprawie zwiększenia kryterium uprawniającego do objęcia pomocą socjalną,
- zwiększenia środków na realizację zajęć pozalekcyjnych, wycieczki,
- organizacji i prowadzenia programów z zakresu profilaktyki i właściwego wykorzystania czasu wolnego,
- zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez różnorodne formy aktywności,
- mocniejszej współpracy rodziców z organizacjami społecznymi,
- wspierania rodziny w prawidłowym wykonywaniu swojej funkcji wychowawczej,
- skutecznego działania profilaktycznego: wzmacniania czynników chroniących, a eliminowania czynników ryzyka,
- uatrakcyjnienia zajęć szkolnych poprzez organizację: zajęć sportowo-rekreacyjnych, wyjazdów na basen, wycieczek turystyczno-krajoznawczych, zajęć terapeutycznych, wyjazdów do kina i teatru, spotkań z aktorami i różnymi ciekawymi ludźmi, warsztatów, dzięki czemu młodzi ludzie będą mogli wybierać odpowiednie formy spędzania wolnego czasu, które jednocześnie pozwolą na pozytywne wzmocnienie i rozwijanie poczucia własnych kompetencji i możliwości.

Działania na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży wspiera Gminny Ośrodek Kultury w Świnnej, organizując liczne imprezy dla dzieci i całych rodzin zarówno sportowe, jak i turystyczne czy kulturalne. Są to różnego rodzaju festyny, ogniska, kuligi, zabawy taneczne, dyskoteki, wycieczki górskie trasami Beskidów, imprezy okolicznościowe. Od zeszłego roku w

GOK-u mieści się interaktywna wystawa: „Beskidzkie Centrum Nauki”, gdzie wszyscy zainteresowani mogą z bliska przyjrzeć się różnym reakcjom i eksperymentom naukowym, a nawet wziąć w niektórych udział. To bardzo ciekawa forma poszerzania swojej wiedzy z zakresu: fizyki, chemii, biologii, techniki i wielu innych dziedzin.

Gminny Ośrodek Kultury w Świnnej od wielu już lat organizuje imprezy cykliczne- odbywające się co roku, są to między innymi:

- luty/ferie zimowe: Gminna Fabryka Dobrej Zabawy – cykl warsztatów plastycznych dla dzieci,
- marzec: Finał Międzynarodowego Konkursu Plastycznego: „Mieszkam w Beskidach”,
- maj: Mini Maraton o Puchar Wójta Gminy Świnna – bieg uliczny,
- czerwiec: Targi Rzemiosła, Usług i Twórczości Artystycznej,
- lipiec: „Święto Siana”- impreza plenerowa,
- sierpień: Rock and Rollowa Noc Bez Wody – koncert rockowy,
„Wschód Słońca na Babiej Górze” – rajd górski,
- wrzesień: Dożynki Gminne – święto plonów,
- listopad/grudzień: Akcje charytatywne „Oddaj Misie”, „Zostań Św. Mikołajem”.

W ramach GOK - u działają kluby i kółka zainteresowań, między innymi:

- Tur-Eko Łazik – klub turysty
- Czarne Stopy- drużyna harcerska i zuchowa
- Twardziel – klub młodego abstynenta
- Kolędnicy z Gwiazdą – grupa kolędników
- Amatorski Teatr Dziecięcy
- Hetman – sekcja szachowa
- „Zwyczajni” - Towarzystwo Aktywności Społecznej
- Taniec towarzyski – grupa dziecięca
- Aerobic – ćwiczenia połączone z tańcem dla osób w każdym wieku.

E/NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Na podstawie danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Żywcu ustalono, że na dzień 17.09.2012r. świadczenia emerytalno-rentowe, pobiera następująca liczba świadczeniobiorców z terenu Gminy Świnna:

1) osoby z orzeczeniem całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji	12
2) osoby z orzeczeniem całkowitej niezdolności do pracy	73
3) osoby z orzeczeniem częściowej niezdolności do pracy	168

Porównując te dane z liczbami z 2010r. można zauważyć zmniejszenie liczby osób całkowicie niezdolnych do pracy i samodzielnej egzystencji z 14 na 12, liczby osób z orzeczeniem całkowitej niezdolności do pracy z 79 na 73, oraz liczby osób z orzeczeniem częściowej niezdolności do pracy ze 187 na 168.

Dodatkowo renty socjalne pobiera 48 osób, pięć osób więcej niż w roku 2010 roku.

W roku 2011 zasiłki pielęgnacyjne wypłacano około 154 osobom /o 6 osób mniej niż w 2010r./, a świadczenia pielęgnacyjne 50 osobom /o 18 więcej niż w 2010r./. Za 24 osoby z grupy pobierającej świadczenia pielęgnacyjne opłacana jest składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

W 2011 roku ze świadczeń z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności skorzystało 40 rodzin – 86 osób w tych rodzinach /w 2010r. było to 41 rodzin i 111 osób w tych rodzinach/, w każdej z nich jest co najmniej jedna osoba niepełnosprawna. Wypłacano dla tych rodzin zasiłki stałe, celowe. W porównaniu z danymi za 2010r. nieznacznie zmalała liczba zasiłków pielęgnacyjnych, natomiast zdecydowanie wzrosła liczba świadczeń pielęgnacyjnych w związku ze zniesieniem kryterium dochodowego oraz rozszerzeniem kręgu osób uprawnionych do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego.

3. WNIOSKI

Ewaluację przeprowadzono używając narzędzi skonstruowanych do celów diagnozy sytuacji społecznej i problemów społecznych występujących na terenie gminy Świnna. Przy ewaluacji korzystano z informacji pochodzących z własnych źródeł, zgromadzonych w statystykach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świnnej oraz z informacji pozyskanych w ramach współpracy z innymi instytucjami i w badaniach ankietowych. Wyniki zostały porównane z tymi uzyskanymi podczas diagnozy potrzebnej do stworzenia strategii oraz ewaluacji strategii w 2011r. Po analizie uzyskanych wyników nie stwierdzono znaczących zmian. W związku z tym nadal za główne problemy społeczne w Gminie Świnna uznaje się: ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia wśród nich alkoholizm, poruszenie kwestii dziecka i niepełnosprawności. Nie ulega również zmianie polityka społeczna gminy, która zmierza do ich rozwiązywania i w swych celach zawiera działania na rzecz:

- poprawy sytuacji materialnej, bytowej, zaspokojenia podstawowych potrzeb osób ubogich
- promocji zatrudnienia i pomocy w uzyskaniu pracy przez osoby bezrobotne, a także zabezpieczenia im pomocy finansowej na czas wychodzenia z sytuacji bezrobocia
- wsparcia rozwoju dzieci i młodzieży oraz rodzin, z których pochodzą, zapobieganie skutkom ubóstwa rodzin odczuwanym przez dzieci, poprzez np. organizację dożywiania oraz wsparcie rodzin w realizacji funkcji wychowawczej
- walki z uzależnieniami, w tym z uzależnieniem alkoholowym
- wspierania osób niepełnosprawnych, poprawy ich społecznego funkcjonowania, promocji ich zatrudnienia.

Tym samym cele strategiczne opracowane podczas tworzenia strategii są nadal aktualne i nie wymagają wprowadzania zmian.

Pewel Mała, dnia 26 października 2012r.

Na podstawie wyników ewaluacji z dnia 26 października 2012r. Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świnna., przyjętej Uchwałą Rady Gminy Świnna NR XX/120/2008 z dnia 24 kwietnia 2008 r., stwierdza się, że w/w strategia nie wymaga wprowadzania zmian.

KIEROWNIK GOPS

Konrad Wiewióra